

Література:

1. Войнаренко М.П. Кластери в економіці України: монографія. За наук. ред. докт. наук, проф. М.П. Войнаренка. Хмельницький: ХНУ, ФОП Мельник А.А., 2014. 1085 с.
2. Журба І.О. Формування кластерної стратегії розвитку Черкаського регіону. *Економіка і організація управління*. 2014. № 3(19)-4(20). С. 88-94.
3. Васильківський Д.М., Войнаренко М.П., Нижник В.М. Кластерна політика як чинник підвищення ефективності функціонування соціально-економічних систем. *Вісник економічної науки України*. 2017. № 1(32). С. 25-30.
4. Polina V. Puzyrova. Concept of management and formation of financial potential of cluster unions. *Management*. 2019. Issue 1 (29). P. 109-119. DOI: <https://doi.org/10.30857/2415-3206.2019.1.9>.
5. Пузирьова П.В., Сінілкіна А.В. Виклики, тренди та перспективи розвитку кластерного підприємництва в Україні. Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку економіки, обліку, фінансів і права: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Полтава, 12 липня 2019 р.): у 2 ч. Полтава: ЦФЕНД, 2019. Ч. 1. С. 65-67.
6. Пузирьова П.В. Особливості концепції формування кластерного підходу сучасного підприємництва в Україні. Наукові теорії сьогодення та перспективи розвитку наукової думки: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Том 1). 11.10.2019. Київ, Україна. С. 41-45.
7. Чичкало-Кондрацька І.Б., Величко В.В. Кластери у розвитку регіональних економічних систем: монографія. Полтава: ПолтНТУ, 2010. 165 с.
8. Ярош М.Ф. Кластеризація – вагомий фактор підвищення конкурентоспроможності економіки України. Матеріали ІХ Пленуму Співки економістів України та Міжнар. наук.-практ. конф. За заг. ред. В.В. Оскольського; упоряд. Ярош М.Ф. Співка економістів України. К., 2014. 334 с.

РОЗВИТОК ЕКОЛОГІЧНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

*Рибак Г.І., к.е.н., доцент,
Мухортова А.О.*

*Харківський національний університет міського господарства
імені О.М. Бекетова*

Проблемою сучасності є безпека існування людської цивілізації. Сьогодні людство страждає від таких протиріч як: отримання економічних прибутків від використання природних ресурсів та застосування їх у підприємстві або збитків для природи, навколишнього середовища, довкілля тощо. Нещадна експлуатація природних ресурсів людьми створює надлишкове навантаження на довкілля, яке має глобальні наслідки, що створює нові економічні проблеми у вигляді нестачі ресурсів.

Як наслідок підприємницької діяльності людини, зменшується родючість ґрунтів, збільшуються площі оброблюваних земель, пустель. Вчені стверджують, що протягом свого існування людство знищило 2/3 лісів планети. Як зазначає ЮНЕСКО в своїх документах, щорічно безслідно зникають від 150 до 200 видів організмів. В Україні проблема нерационального використання природних ресурсів стоїть дуже гостро. На початку ХХІ століття наша країна все ще посідає одне з перших місць у світі за рівнем споживання енергії, води та інших ресурсів на одиницю ВВП. Україна має найбільші у світі обсяги промислових відходів на душу населення (загальна маса накопичених відходів в нашій державі становить більше 30 млрд. тонн, з них майже 2,5 млрд. тонн – токсичні). Обсяг шкідливих викидів у повітря в Україні складає понад 6,6 млн. тонн на рік (з них 2 млн. тонн – викиди від автотранспорту), 30% води в Україні втрачається через застарілі водопровідні мережі тощо [1].

Екологічна криза спонукає до пошуку відновлення рівноваги та створення відповідної екологічної політики, що буде регулювати підприємницьку діяльність в Україні, як головної загрози для природного середовища. Щодо екологічної політики в Україні: на стратегічному рівні пріоритети визначені у Проекті Закону України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» [2]. В даному законі стратегічними цілями зазначено: екологічну свідомість, цінності, освіту; сталий розвиток; збалансоване використання природних ресурсів; екологічні вимоги в усі сфери; зниження екологічних ризиків та безпечне довкілля; належне екологічне урядування. Відповідно не лише підприємництво має бути екологічно свідомим щодо використання ресурсів та впровадження новітніх енергозберігаючих технологій, а й все суспільство.

До сучасних стратегічних пріоритетів сталого розвитку України в екологічній сфері належать [3]:

- гарантування екологічної безпеки ядерних об'єктів і радіаційного захисту населення та довкілля, зменшення наслідків аварії на ЧАЕС;
- поліпшення екологічного стану річок України, зокрема басейну р. Дніпро та якості питної води;
- стабілізація та поліпшення екологічного стану в промислових центрах;
- будівництво нових і реконструкція діючих потужностей комунальних очисних каналізаційних споруд;
- запобігання забрудненню Чорного й Азовського морів, поліпшення їх екологічного стану;
- формування збалансованої системи у промисловості, енергетиці, будівництві, сільському господарстві, на транспорті;
- збереження біологічного та ландшафтного різноманіття, розвиток природно-заповідної справи.

Досягнення стратегічних цілей екологічної безпеки можливе за рахунок інструментів державного регулювання підприємницької діяльності (рис. 1).

ІНСТРУМЕНТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ

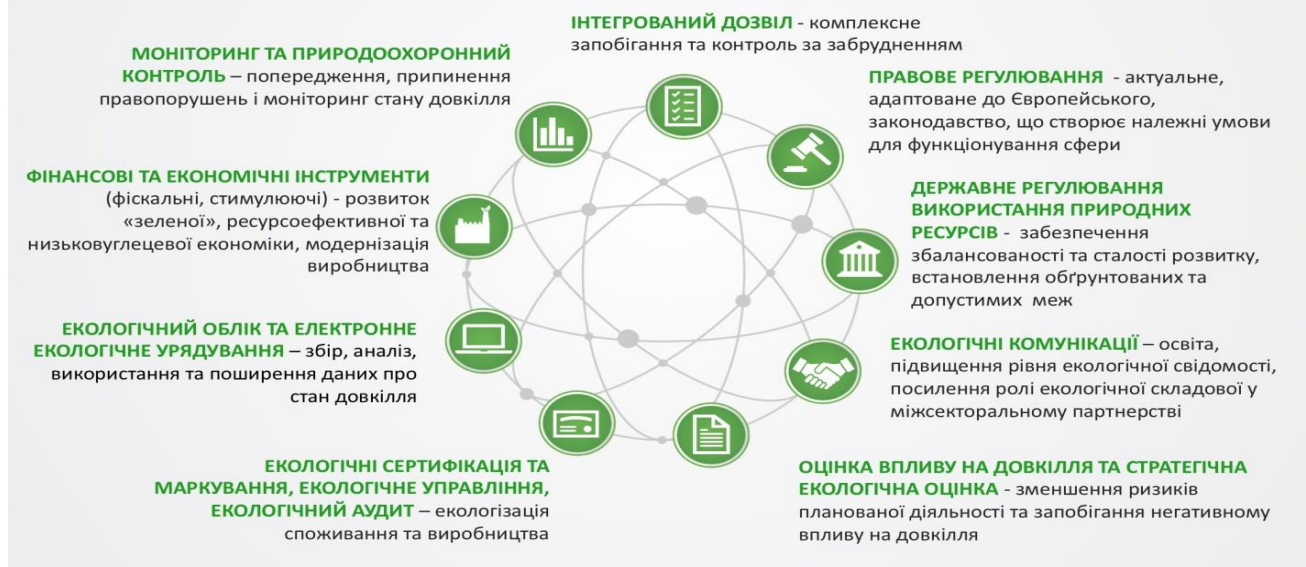

Рис. 1. Інструменти екологічної політики в Україні до 2030 р. [2]

Основна мета екологічної політики України – гарантування екологічної безпеки життєдіяльності громадян України; впровадження належних необхідних заходів щодо її регулювання та встановлення умов для захисту права людини на безпечне для життя і здоров'я довкілля.

Ефективне використання природних ресурсів забезпечить передумови для сталого економічного розвитку, зростання в майбутньому виробництва якісної товарної продукції та створення конкурентоспроможної продукції та послуг.

Література:

1. Сталий розвиток для України. URL: <http://www.sd4ua.org/golovni-temi-stalogo-rozvitku/ekologichna-politika> (дата звернення: 19.09.2019).
2. Національна екологічна політика. Офіційний портал Міністерства енергетики та захисту довкілля. URL: <https://menr.gov.ua/timeline/Nacionalna-ekologichna-politika.html> (дата звернення: 20.09.2019).
3. Про основні напрями державної політики України в галузі охорони навколишнього природного середовища, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки: Постанова Верховної Ради України від 5 березня 1998 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 38-39. Ст. 248.